

Pizzabijeenkomst bij Jimmy's

Wat vinden jongeren belangrijk in de jeugdhulp?

INLEIDING

De Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland (AWTJF, www.awtjf.nl) heeft de ambitie om samen met betrokken partijen vanuit praktijk, beleid, onderwijs en onderzoek en met structurele inbreng van jongeren en ouders de kwaliteit en het proces van jeugdhulpverlening te verbeteren. Op 6 november 2018 jl. was de AWTJF in gesprek met een groep jongeren bij Jimmy's in Leeuwarden om te horen wat voor hen belangrijk is als zij in het jeugdhulpcircuit terecht komen. Aan de hand van concrete voorbeelden vanuit hun ervaringen werden thema's besproken zoals de samenwerking tussen hulpverleners en jongeren, gezamenlijke besluitvorming, eigen kracht, eigen regie en maatwerk. Samen werd nagedacht wat nodig is, zodat jongeren zich daadwerkelijk gehoord en geholpen voelen. Deze bijeenkomst heeft waardevolle inzichten opgeleverd, die we hieronder graag presenteren.

Waar krijg je BUIKPIJN van als je denkt aan de jeugdzorg?

- Dat jongeren hulp krijgen van hulpverleners waar zij geen klik mee hebben en weinig tot geen ruimte ervaren om een andere hulpverlener te kiezen als er geen klik is;
- Dat jongeren geen invloed hebben op het hulpverleningstraject;
- Dat jongeren zich niet begrepen voelen door hulpverleners;
- Dat jongeren te vroeg worden afgeschreven door hulpverleners vanwege hun gedrag;
- Dat jongeren niet worden geaccepteerd door de betreffende hulpverlener;
- Dat jongeren niet naar de juiste instanties worden verwezen en geen passende hulp krijgen, die hen echt verder helpt;
- Dat jongeren het gevoel krijgen dat ze anders zijn, omdat ze een stempel hebben en daar onzeker door worden. Dit kan een negatief effect hebben op de ontwikkeling van de jongere;
- Dat hulpverleners het gedrag van jongeren afkeuren. Jongeren denken vaak dat ze gelijk hebben en het helpt niet om te proberen dat uit hun hoofd te praten;
- Dat hulpverleners een (voor)oordeel hebben en daardoor niet open in gesprek gaan met de jongere;
- Dat hulpverleners jongeren gaan betuttelen;
- Dat hulpverleners jongeren op hun fouten wijzen. Dat is niet nodig, jongeren weten zelf wel dat iets niet handig is;
- Dat hulpverleners boven de jongere denken te staan en denken alles beter te weten;
- Dat hulpverleners afspraken vaak afzeggen;
- Dat hulpverleners besluiten over een jongere nemen in plaats van samen met de jongere. Jongeren zijn gewend dat anderen besluiten over hen nemen, omdat ze niet voor vol worden aangezien. Maar ze willen samen met de hulpverlener een pad creëren, niet dat een pad voor hen wordt vastgesteld;
- Dat hulpverleners vaste methoden uit een handboek hanteren, zonder oog te hebben voor wat de jongere nodig heeft;
- Dat net afgestudeerde hulpverleners, die zelf niets hebben meegemaakt, aan een jongere vertellen wat deze zou moeten doen;
- Dat hulpverleners zijn gefixeerd op problemen van / met jongere.

Wat zou je willen dat wordt VERANDERD in de jeugdzorg?

- Meer vrije keuze in de hulpverlening, zowel m.b.t. de persoon (de hulpverlener) als het traject als de manier waarop;
- Wees beschikbaar, laagdrempelig en aanwezig, zodat jongeren zelf kunnen kiezen om te komen en dan hun leven te delen. Als jongeren dan in gesprek raken, kunnen ze aftasten of het past en of het veilig is;
- Heb oog voor de menselijke aspecten tijdens het hulpverleningstraject;
- Niet vragen aan de jongere: wat is je vraag? Jongeren weten vaak niet wat hun vraag is en weten niet waar te beginnen. Het is belangrijk dat een hulpverlener met de jongere oploopt;
- Geef jongeren hulp bij het ontdekken waar de jongere mee zit, wat de onderliggende redenen voor de problematiek zijn;
- Bied passende hulp, die goed aansluit bij de jongere;
- Geef jongeren de ruimte om eerlijk te zijn, zonder meteen overall consequenties aan vast te plakken;
- Ervaringsdeskundigheid: betrek andere jongeren, die dezelfde of soortgelijke ervaringen hebben of ervaringsdeskundige hulpverleners;
- Wees toekomstgericht. Nu wordt vooral teruggekeken op wat de jongere wel of niet heeft gedaan;
- Voer een normaal gesprek met de jongere: de hulpverlener is vaak druk met het invullen van formulieren en het maken van verslagen en daardoor ontbreekt een normaal gesprek en oogcontact;
- Meer begrip voor fouten die de jongere maakt, zodat een jongere zich geaccepteerd voelt en meer bereid is om dingen te veranderen;
- Denk niet (teveel) in hokjes, maar zie de jongere als mens met eigen kenmerken.

CONCLUSIE

Uit bovenstaande blijkt dat aansluiting bij behoeften en wensen van jongeren in een hulpverleningstraject nog niet vanzelfsprekend is. Jongeren voelen zich vaak niet begrepen en niet geaccepteerd door hulpverleners. Laagdrempelige hulpverlening en openstaan voor het verhaal van de jongere blijkt essentieel. Een hulpverlener die luistert, inspireert, naast de jongere staat en beschikbaar is voor de jongere. Jongeren hebben behoefte aan acceptatie, begrip en respect voor hun autonomie en eigen mening. Door betere aansluiting bij de behoeften en wensen van jongeren kan de effectiviteit van de hulpverlening verder toenemen.

Het is BELANGRIJK dat:

- Hulpverlener naar jongere luistert, de jongere hoort en serieus neemt. Niet te snel over zaken heen stappen, maar ook oog hebben voor de details in het verhaal van de jongere;
- Hulpverlener jongere accepteert zoals deze is en daarmee aan het werk gaat;
- Hulpverlener open met jongere in gesprek gaat en open staat voor de mening van de jongere;
- Hulpverlener naast jongere staat;
- Hulpverlener en jongere samen zoeken wat bij de jongere past;
- Hulpverlener de autonomie van een jongere respecteert;
- Hulpverlener jongere inspireert om betere keuzes te maken;
- Hulpverlener fungeert als vertrouwenspersoon voor de jongere;
- Hulpverlener begrip toont voor de jongere, zonder het gedrag goed te keuren;
- Hulpverlener jongere het gevoel geeft dat deze begrepen wordt. Jongeren leven op gevoel en alles komt veel meer binnen bij jongeren. Daarom rekening houden met gevoelens van jongere;
- Hulpverlener oog heeft voor positieve sterke kanten van de jongere;
- Hulpverlener open staat voor contact met jongere, maar dit niet afdwingt;
- Hulpverleners voorzichtig zijn met het geven van een diagnose;
- Jongere mag zijn wie zij/hij is en de ruimte krijgt om zichzelf te zijn.